

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ МИНИСТРЛИГИ
Б.ОСМОНОВ АТЫНДАГЫ ЖАЛАЛ-АБАД МАМЛЕКЕТТИК
УНИВЕРСИТЕТИ

Т.Бекболотов атындагы Аксы колледжи

«ТАЛКУУЛАНДЫ»

УКнын
2020-ж. 14-сентябрь
жыйынынын № 2
протоколу
УКнын төрайымы:

Уркумбаева Г.Ж

«КАРАЛДЫ»

Колледждин ОБнун
2020-ж. 15-сентябрь
Жыйынынын
№ 2 протоколу
Бөлүм башчысы:

Г. Нарбаева

«БЕКИТИЛДИ»

Пед кенешмесинин
2020-ж. 17-сентябрь
№ 2 протоколу
Колледждин директору:

НЕГИЗГИ БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫ

050704–Мектепке чейинки билим берүү

Квалификациясы: Мектепке чейинки курактагы балдардын тарбиясычы

Окуу формасы
Күндүзгү
сырттан

Кербен -2020

Кесиптик орто билим берүүнүн 050704–Мектепке чейинки билим берүү адистиги боюнча мамлекеттик билим берүүнүн ушул НББП стандарттын «Билим берүү жөнүндө» Мыйзамына жана билим берүү жаатындагы Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына ылайык Кыргыз билим берүү академиясында иштелип чыккан жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүндө аныктаган тартипте бекитилген.

НББП “Мектепке чейинки билим берүү жана социалдык иш” ПЦКсынын жыйынында каралып бекитүүгө сунушталды, протокол № 20__-жыл.

Иштеп чыккандар:

Окутуучулар:

Торогелдиева Г.С.

Таласбаева Г

Иш берүүчү:

Кербен шаарынын Т.Давлетов атындагы

Мектепке чейинки билим берүү уюмунун башчысы:

Абишова Т.К.

Кербен шаарынын №3 “Бучур”

Мектепке чейинки билим берүү уюмунун башчысы:

Асылбекова Ч.А.

Эксперт НББП:

Мектепке чейинки билим берүү уюмунун башчысы:

Абишова Т.К.

Мазмуну:

Кыскартылган сөздөрдүн сөздүгү

1. Жалпы жоболор
 - 1.1. 050704 - «Мектепке чейинки билим берүү» адистигинин НКББПны иштеп чыгуу үчүн нормативдик документтер
 - 1.2 Терминдер жана аныктамалар
2. Адистиктин жалпы мүнөздөмөсү
 - 2.1. НКББПны пайдалануучулар
 - 2.2. НКББПнын формалары
 - 2.3. НКББПнын окуу мөөнөтү
 - 2.4. Абитуриенттерге коюлуучу талаптар
 - 2.5. Программанын жалпы максаты
 - 2.6. НКББПнын күтүлүүчү натыйжалары
 - 2.7. НКББПнын максаттары жана күтүлүүчү натыйжаларынын дал келүү матрицалары
 - 2.8. Бүтүрүүчүлөрдүн жалпы жана кесиптик компетенциялары
3. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнө мүнөздөмө
 - 3.1. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн негизги түрлөрү
 - 3.2. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн милдеттери
 - 3.3. Бүтүрүүчүлөрдүн билимин улантуу мумкунчулуктору
 - 3.4. Мектепке чейинки билим беруу адистиги боюнча НКББП ишке ашырууга карата талаптар
 - 3.5. Мектепке чейинки билим беруу адистиги боюнча НКББП оз алдынча иштеп чыгууга карата талаптар
 - 3.6. Студенттерди жана бутуруучлорду даярдоонун сапатын баалоо
 - 3.7. Бутуруучулордун социалдык инсандык компетенцияларын калыптандыруу
 - 3.8. Программаны ишке ашыруудагы студенттердин укук милдеттери
 - 3.9. Студенттердин эс алуусун уюштуруу
4. НКББПнын окуу процессинин мазмуну жана уюпгтурууну жөнгө салуучу документтер
 - 4.1. «Мектепке чейинки билим берүү» адистигинин типтүү окуу планы
 - 4.2. Билим беруу процессин уюштуруунун формалары, усулдары жана каражаттары
 - 4.3. Теориялык даярдыкты камсыз кылуу учун окутуунун формаларын, каражаттарын колдонууга сунуштар
 - 4.4. Студенттердин оз алдынча аудитордук жана аудитордук эмес иши.
 - 4.5. Студенттердин практикалык даярдыкта колдонулуучу окутуунун формалары жана каражаттары боюнча сунуштар
5. НББП ишке ашырууда билим берүү процессти мазмунун жана окуу процессти уюштурууну аныктоочу документтер
 - 5.1. Календардык окуу графиги
 - 5.2. Окуу планы
 - 5.3. Жумушчу окуу планы
 - 5.4. НББП компетенциялардын картасы.
 - 5.5. Практикалардын аннотациялары
6. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияга коюлган талаптар.
 - 6.1. Жалпы талаптар
 - 6.2. Бутуруучу квалификациялык ишке коюлган талаптар
 - 6.3. “Мектепке чейинки билим берүү” адистиги боюнча дисциплиналар аралык мамлекеттик экзамен.

Кыскартылган сөздөрдүн сөздүгү

МББС - Мамлекеттик билим берүү стандарты;
КОББ - кесиптик орто билим берүү;
НКББП - негизги кесиптик билим берүүнүн программасы;
ОУК - окуу-усулдук кеңеш;
КН - Окутуунун натыйжалары ДЦ - дисциплиналардын циклы.
ЖК - жалпы компетенциялар;
КК - кесиптик компетенциялар;
М - максаты
КМ - кесиптик милдеттери.
ГЭН- Гуманитардык экономикалык илимдер

1. Жалпы жоболор

Көп тармактуу колледжинин «Мектепке чейинки билим берүү» адистигинин программасы төмөнкү мыйзамдар жана укуктук -ченемдик актыларына, ошондой эле 050704 - «Мектепке чейинки билим берүү» стардартына негизделип, Т.Бекболотов атындагы Аксы колледжинин профилдик окутуучулары тарабынан иштелип чыгылды жана окуу жайдын Педагогикалык кеңеш тарабынан бекитилди:

1.1 НКББПны иштеп чыгууда төмөндөгү нормативдик документтер

- Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» мыйзамы;
- Кыргыз Республикасынын кесиптик орто билим берүү боюнча «050704 - «Мектепке чейинки билим берүү» мамлекеттик стандарты.
- Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министрлигинин нормативдик методикалык документтери.
- КРнын Уставы.

050704 - «Мектепке чейинки билим берүү» боюнча НКББП колледждин усулдук кеңешинин өткөрүлгөн жыйындарында талкууланып, каралган.

НКББП окутуунун максатын, күтүлүүчү натыйжаларын, мазмунун, билим берүү процессин ишке ашыруунун шарттарын жана технологияларын, көрсөтүлгөн багыт боюнча бүтүрүүчүнү даярдоонун сапатын баалоону жөнгө салат.

НКББП өзүнүн ичине төмөнкүлөрдү камтыйт:

1. жалпы жоболорду;
2. максаттарды;
3. окутуудан күтүлүүчү натыйжаларды;
4. типтүү окуу планын;
5. жалпы жана кесиптик компетенцияларды;
6. окуу планындагы дисциплиналардын программасынын аннотациясын; практикалардын программасынын аннотациясын;
7. Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестацияга карата талаптарды.

1.2. Терминдер жана аныктамалар.

Кыргыз Республикасынын кесиптик орто билим берүүнүн мамлекеттик билим берүүнүн стандартында Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндөгү» Мыйзамына жана Кыргыз Республикасында белгиленген тартипте кабыл алынган кесиптик орто билим берүү жаатындагы эл аралык документтерге ылайык төмөнкүдөй терминдер жана аныктамалар пайдаланылат:

компетенттүүлүк багыт – билим берүү процессин уюштуруу, мазмунун тандоо, максатын аныктоо, билим берүү технологиясын тандоону жана билим берүү натыйжаларын баалоого, билим берүү натыйжасы катары окуу жайдын бүтүрүүчүлөрүнүн компетенцияларынын жыйындысы жана компетенцияларды калыптануу деңгээлдери; **компетенция** – белгилүү бир тармакта кесиптик ишмердик менен шугулданууга мүмкүндүк берүүчү билимдердин, көндүмдөрдүн жана билгичтиктердин, инсандык сапаттардын динамикалык комбинациясы; **компетенттүүлүк** - тийиштүү тармакта кесиптик иш жүргүзүү үчүн зарыл болгон жекече сапаттардын, билимдердин, көндүмдөрдүн (ыктардын) жана билгичтиктердин кыймылдуу комбинациясы; **жалпы компетенттүүлүк** – жалпы ишмердиктерди аткарууда пайда болгон маселелерди чечүүдө колдонулуучу билимдердин жана билгичтиктердин, практикалык тажрыйбалардын негизинде ийгиликтүү аракеттенүү жөндөмдүүлүгү;

кесиптик компетенттүүлүк - кесиптик ишмердикке байланыштуу маселелерди чечүүдө билимдердин жана билгичтиктердин, практикалык тажрыйбалардын негизинде ийгиликтүү аракеттенүү жөндөмдүүлүгү; **негизги кесиптик билим берүү программасы** - даярдоонун тийиштүү багыты боюнча билим берүү процессин ишке ашыруунун мазмунун, максаттарын, күтүлүүчү натыйжаларын аныктоочу жана уюштурулушун регламентөөчү окуу-усулдук документтердин жыйындысы; **дисциплиналардын циклы** - окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон билим берүү программасынын бир бөлүгү же окуу дисциплиналардын жыйындысы; **кесиптик модуль** - окутуунун, тарбиялоонун максаттарына жана натыйжаларына

карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон окуу дисциплинасынын бөлүгү; **компетенция** - белгилүү бир тармакта кесиптик ишмердик менен шугулданууга мүмкүндүк берүүчү билимдердин, көндүмдөрдүн жана билгичтиктердин, инсандык сапаттардын динамикалык комбинациясы; **кредит (зачеттук бирдик)** - кесиптик билим берүүнүн негизги программасынын эмгек

сыйымдуулугунун шарттуу өлчөмү. **окутуунун натыйжалары** - негизги билим берүү программасы модулю боюнча окутуунун натыйжаларына ээ болгон компетенциялар.

2. Адистиктин жалпы мүнөздөмөсү.

2.1. НКББПны пайдалануучулар

Кесиптик орто билим берүүнүн (мындар ары -КОББ) 050704 - «Мектепке чейинки билим берүү» адистиги боюнча негизги пайдалануучулары болуп төмөнкүлөр эсептелет:

- аталган адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу укугуна ээ болгон кесиптик орто билим берүүчү уюмдарынын администрация жана педагогикалык жааматы;
- аталган адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүдөгү өзүнүн окуу ишмердүүлүгүн натыйжалуу ишке ашыруу үчүн жооптуу болгон студенттер;
- тийиштүү кесиптик ишмердүүлүктөгү адистердин жана иш берүүчүлөрдүн бирикмелери;
- аталган адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүдөгү өзүнүн окуу ишмердүүлүгүн натыйжалуу ишке ашыруу үчүн жооптуу болгон студенттердин ата-энелери;
- аткаруу бийлигинин кесиптик орто билим берүү системасында мыйзамдардын сакталышын текшерүүнү камсыз кышуучу, кесиптик орто билим берүү чөйрөсүндө аттестацияны жана сапатка көзөмөлдү жүзөгө ашыруучу ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар.

- бүтүрүүчүлөрдүн даярдык сапатын баалоону жүргүзүүчү мамлекеттик аттестациялык комиссиялар.

2.2. НКББПнын формалары

Кесиптик билим берүүнүн негизги программаларын 050704 - «Мектепке чейинки билим берүү» окутуу адистиги боюнча өздөштүрүү формалары:

- күндүзгү;
- сырттан окуу;

2.3. Кесиптик орто билим берүүнүн адистиктери боюнча билим берүүнүн негизги программаларын өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү:

Күндүзгү окуу бөлүмү:

1. жалпы орто билим берүүнүн базасында 1 жыл 10 айды түзөт.
2. негизги жалпы билим берүүнүн базасында 2 жыл 6 ай. Сырттан окуу бөлүмүндө:

2.4. Абитуриент окууга тапшыруу үчүн төмөндөгү документтердин бирөөсүн алып келүүсү керек:

- жалпы орто билими тууралуу аттестат;
- жалпы негизги билими тууралуу күбөлүк;

2.5. Негизги билим берүү программасынын максаттары

КОББнын КББНПнын инсанды окутуу жана тарбиялоо жаатында 050704 - «Мектепке чейинки билим берүү» адистиги боюнча кесипке даярдоонун максаттары (М).

М1. Эмгек рыногунун керектөөлөрүн канааттандырган компетенттүү жана аттандаштыкка туруштук берген адистерди даярдоо, алардын инсандык сапаттарын жана акыл эмгегинин маданиятын өнүктүрүү, адистиктин мамлекеттик стандартынын талаптарына ылайык жалпы жана кесиптик компетенцияларын калыптандыруу.

М2. Билим алууга жана өз алдынча билим алууга, коомду информатизациялоонун шарттарында кесиптик квалификациясын жогорулатууга, учурдагы социалдыкэкономикалык шарттарда кесиптик ишмердүүлүккө жөндөмдүү адистерди даярдоо.

М3. Башталгыч билим берүүнүн программалары боюнча окутуу, сабактан тышкаркы иштерди жана окуучулардын өз ара мамиле түзүүсүн уюштуруу, класс жетекчилик, билим берүү процессин методикалык жактан камсыздоо боюнча иш-мердиктин түрлөрүн аткарууга даярдоо.

2.6. Адистиктин ББНПсы үйрөнүүчүлөрдүн төмөнкүдөй окутуудан натыйжаларына жетишине багытталган:

Коду	Күтүлүүчү натыйжалар (ОН)	Компетенциялар
ОН-1	Табигый жана гуманитардык илимдердин жоболорун пайдалануу менен азыркы дүйнөгө болгон көз карашты өздөштүрөт, педагогикалык рефлексиянын негизинде ишмердигин баалайт, корректировкалайт жана өзүн-өзү өнүктүрүүнү пландайт, ойломдун амалдарын билет.	ЖК-1 ЖК-2 ЖК-4 ЖК-10 ЖК-11 ЖК-15

ОН-2	Башталгыч билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарты боюнча кенже мектеп окуучуларына билим берет.	ЖК-9 КК-1.1 КК-1.3 КК-1.4 КК-1.5 КК-1.6 КК-1.7 КК-1.8 КК-4.1 КК-4.5 ЖК-12
ОН-3	Окуучулардын сабактан тышкаркы ишмердигин жана баарлашуусун уюштурат. Ата-энелер, кызыкдар тараптар жана коомчулук менен иш алып барат.	КК-2.1 КК-2.2 КК-2.3 КК-2.4 КК-2.5
ОН-4	Мектепке чейинки билим берүүдө тарбиячынын милдеттин аткарат.	ЖК-8 КК-3.1 КК-3.2 КК-3.3 КК-3.4 КК-3.5 КК-3.6 КК-3.7 КК-3.8 КК-4.5
ОН-5	Билим берүү процессин методикалык жактан камсыздай алат.	КК-1.2 КК-4.2 КК-4.3 КК-4.4 КК-4.5
ОН-6	Жалпы жана кесиптик билимдерге таянып, жамаатта жана өз алдынча туура чечим кабыл ала алат, коомдук, моралдык жана укуктук нормативдик жоболорго негиздеп, мыйзам чегиндеги ишмердүүлүк жүргүзөт.	ЖК-5 ЖК-6 ЖК-8 ЖК-10 КК-1.8 ЖК-13
ОН-7	Маселелерди чечүүдө мамлекеттик жана расмий тилдерде иш кагаздар менен иштейт, кесиптик ишмердигинде программалык ресурстарды, информацияларды иштегүүнүн негизги ыкмаларын пайдаланып үзгүлтүксүз билим алат.	ЖК-3 ЖК-7 КК-1.8 ЖК-14
ОН-8	Кесиптик ишмердүүлүктүн максатын, мазмунун жана технологияларын, жаныланып жаткан шартта окуу – методикалык жана нормативдик-укуктук документтер менен иш алып барат.	ЖК-11 ЖК-12 ЖК-13 КК-1.8

ОН-9	Инсандын кесиптик жана жекече инсандык өнүгүүсүн башкаруу, кесиптик милдеттерди аткаруу, кесиптик ишмердигинде маалыматтык – байланыш технологияларын колдоно алат.	ЖК-10 ЖК-11 ЖК-12 ЖК-13 ЖК-14
ОН-10	Окуу процессин уюштурууда, тарбиялоодо сабактан тышкары ишмердиктердин жана баарлашуунун максатын, милдеттерин анын натыйжаларын талдай билет.	КК-2.1 КК-2.2 КК-2.3 КК-2.4 КК-2.5
ОН-11	Билим алууга жана өз алдынча билим алууга, жеке ишмердүүлүгүн уюштурууга., кесиптик тапшырмаларды ийгиликтүү аткарууга жөндөмдүү болот.	ЖК-1 ЖК-11 ЖК-12 ЖК-14
ОН-12	Окуу тарбия процессинде сабактын максатын, милдетин, методдорун тандоо, окуу процессин анын натыйжаларын баалоо, ага педагогикалык көзөмөл жүргүзөт.	КК-1.1 КК-1.2 КК-1.3

2.7 Адистиктин ББНПсынын максаттары менен аны өздөштүрүү натыйжаларынын байланышынын матрицасы

Күтүлүүчү натыйжалар	М1	М2	М3
ОН-1	+	+	
ОН-2	+	+	
ОН-3	+		+
ОН-4	+		
ОН-5	+		+
ОН-6	+	+	
ОН-7	+		
ОН-8	+		+
ОН-9	+		
ОН-10	+		+
ОН-11	+		+
ОН-12	+	+	

2.8.Бүтүрүүчүлөрдүн жалпы жана кесиптик компетенциялары.

050704 - «Мектепке чейинки билим берүү» адистиги боюнча НКББПны өздөштүргөн бүтүрүүчү төмөнкүдөй жалпы компетенцияларга (ЖК) ээ болууга тийиш:

Жалпы компетенциялар:

а) жалпы:

ЖК-1 Өзүнүн болочоктогу кесибинин маани-мазмунун, социалдык маанисин түшүнүү, аны өздөштүрүүгө такай кызыгуу.

- ЖК-2** Жеке ишмердүүлүгүн уюштуруу, кесиптик тапшырмаларды аткаруу ыкмасын жана усулдарын аныктоо, алардын натыйжалуулугун жана сапатын баалоо.
- ЖК-3** Мамлекеттик тилди, расмий тилди жана чет тилин билүү.
- ЖК 4** Талдоо жана синтез жүргүзүүгө жөндөмдүү болуу.
- ЖК-5** Кесиптик жана инсандык өнүгүүгө, кесиптик тапшырмаларды ийгиликтүү аткарууга зарыл болгон маалыматтарды издеп табууну, пайдаланууну жана чечмелөөнү билүү.
- ЖК-6** Команда менен иштөө, жамаат, жетекчилер жана социалдык өнөктөштөр (коллектив) менен натыйжалуу мамилелешүү.
- ЖК-7** Үзгүлтүксүз билим алууга даяр болуу.
- ЖК-8** Стандарттык жана стандарттык эмес абалдарда чечим кабыл алуу жана маселелерди чечүү, өзүнүн жоопкерчиликтиүүлүгүн жана демилгелүүлүгүн көрсөтүү.
- ЖК-9** Билим берүү процессинде максатты аныктоону, окуучуларды ишмердикке мотивациялоону, алардын ишин уюштурууну жана көзөмөлдөөнү сапаттуу жүргүзүү үчүн өзүнө жоопкерчиликти алуу.
- ЖК-10** Өзүнүн кесиптик жана жекече инсандык өнүгүүсүн башкаруу, өзгөрүүлөргө адаптациялануу.
- ЖК-11** Өзүнүн кесиптик жана инсандык өнүгүүсүнө байланыштуу милдеттерди өз алдынча аныктоо, өз билимин өркүндөтүүнүн, квалификациясын жогорулатуунун үстүнөн иштөө.
- ЖК-12** Кесиптик ишмердүүлүктүн максаты, мазмуну жана технологиялары өзгөрүп, жаңыланып жаткан шартта кесиптик ишмердүүлүгүн аткаруу.
- ЖК 13** Чечүү зарыл болгон кесиптик маселелерди жана аны чечүүнүн методдорун аныктоо.
- ЖК-14** Кесиптик ишмердигинде маалыматтык-байланыш технологияларын колдонуу, компьютерде иштей алуу.
- ЖК-15** Дүйнөгө болгон көз карашты, маданияттын, турмуш-тиричиликтин баалуулуктарын жана дүйнө түшүнүктөрүн өздөштүрүү.

б) кесиптик ишмердүүлүктүн негизги түрлөрүнө ылайык келген кесиптик компетенцияларга:

1. Мектепке чейинки билим берүүдө кесиптик ишмердүүлүктүн негизги түрлөрүнө ылайык төмөндө көрсөтүлгөн кесиптик компетенцияларга ээ болушу шарт:

- КК-1.1** Сабакты пландаштыруу, анын максатын, милдеттерин аныктоо.
- КК-1.2** Сабакты уюштуруу жана өтүү (сабактын максатын, милдеттерин аныктоо жана сабактын методдорун тандоо ж.б.).
- КК-1.3** Окуу процессин жана анын натыйжаларын баалоо, ага педагогикалык көзөмөл жүргүзүү.
- КК-1.4** Сабактын талдоо.
- КК-1.5** Окутуунун жаңы методдорун жана технологияларын колдонуу
- КК-1.6** Балдардын өмүрүн жана ден соолугун сактоо, жаракат (травма) алып калууну болтурбоо жана коопсуздук техникасын сактоо.
- КК-1.7** Педагогикалык этиканы сактоо.
- КК-1.8** Окуу-методикалык жана нормативдик-уюкудук документтер менен иштөө.

2. Бала-бакчада сабактан тышкаркы ишмердиктерин жана баарлашуусун уюштурууга тийешелүү кесиптик компетенциялар:

КК-2.1 Сабактан тышкаркы ишмердиктердин жана баарлашуунун максатын жана милдеттерин аныктоо, аларды пландаштыруу.

КК-2.2 Тайпадан тышкаркы иштерди уюштуруу жана өткөрүү.

КК-2.3 Балдардын сабактан тышкаркы ишмердигин, баарлашуу процессин жана анын натыйжаларын баалоо жана аларды көзөмөлдөө.

КК-2.4 Тарбиячынын ишмердик процессин талдоо.

КК-2.5 Балдардын сабактан тышкаркы ишмердигин жана баарлашуусун уюштурууну камсыз кылууга тиешелүү документтер менен иштей алуу.

3. Тарбиячылар аткарууга тийешелүү кесиптик компетенциялар:

КК-3.1 Тайпадан тышкаркы иштердин максатын жана милдеттерин аныктоо, аларды пландаштыруу.

КК-3.2 Балдардын окуу-оюн ишмердик процессин жана анын натыйжасын талдай билүү.

КК-3.3 Ата-энелер менен иштөө жана маданий иш чараларды жүргүзүү.

КК-3.4 Тайпадан тышкаркы маданий иш чараларды өткөрүү процессин жана анын натыйжаларын талдай билүү.

КК-3.5 Ата-энелер менен жүргүзүлүүчү иштердин натыйжаларын талдоо.

КК-3.6 Мектепке чейинки билим беруу мекемесинде тарбия маселелерин чечүүдө балдардын ата-энелери менен кызматташуу.

КК-3.7 Тайпа менен иш алып баруучу билим берүү уюмдарынын кызматкерлеринин ишмердигин багыттоо.

4. Методикалык иштерди аткарууга тийешелүү кесиптик компетенциялар:

КК-4.1 Билим берүү стандартынын жана үлгү программанын негизинде окууметодикалык материалдарды иштеп чыгуу, окуу-методикалык комплекти тандоо.

КК-4.2 Кабинетте предметтик өнүгүү чөйрөсүн түзүү.

КК-4.3 Өз ишмердигин жана бөлөк педагогдордун ишмердигин талдоонун, кесибине байланыштуу адабияттарды үйрөнүүнүн негизинде баштапкы жана жалпы билим берүү тармагында педагогикалык тажрыйбаларды жана билим берүү технологияларын баалоо жана системага салуу.

КК-4.4 Билим берүү уюмунун, айрым балдардын курактык, топтун (тайпанын өзгөчөлүктөрүн эске алып жумушчу программаларды жана окуу тематикалык пландарды түзүү.

КК-4.5 Отчет, реферат, доклад, коргозмо куралдар, буклеттер түрүндө педагогикалык иштелмелерди даярдоо.

2. 050704 - «Мектепке чейинки билим берүү» окутуу адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнө мүнөздөмө

- Мектепке чейинки билим берүү программалары боюнча окутуу;
- тайпадан тышкаркы ишмердиктерди уюштуруу;
- тарбиячы;
- билим берүү процессин методикалык жактан камсыздоо.

3.Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн объектилери

Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн объектилери болуп төмөнкүлөр эсептелинет:

- Мектепке чейинки билим берүү программасын ишке ашыруунун милдеттерин, мазмунун, методдорун, каражаттарын, технологияларын жана окуучулардын сабактан жана класстан тышкаркы ишмердиктерин уюштуруу процесси;

- балдарды окутуу жана тарбиялоо маселелери боюнча өз кесиптештери жана социалдык өнөктөштөрү, ата-энелер (мыйзам өкүлдөрү) менен өз ара кызматташууну уюштуруунун милдеттери, мазмуну, методдору жана формалары; - билим берүү процессине тиешелүү документтер менен иштөө.

3.1. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн түрлөрү:

- Мектепке чейинки билим берүү программасы боюнча окутуу;
- тайпадан тышкаркы ишмердиктерди уюштуруу;
- тарбиячы;
- билим берүү процессин методикалык жактан камсыздоо.

3.2. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн милдеттери:

- балдардын өнүгүүсүнүн, билим алуусунун жана тарбия алуусунун деңгээлин баалоонун жана талдоонун негизинде педагогикалык процессти проектирлөө, пландаштыруу жана аны ишке ашыруу;

- балдардын инсандык өзгөчөлүктөрүнө байкоо жүргүзүүнүн негизинде, алар дуушар болгон кыйынчылыктарды аныктоо жана андан чыгууга жардам берүү;

- гумандуу педагогикалык чөйрө түзүүгө жетишүү;

-ата-энелер менен педагогикалык иштерди алып баруу;

- өзүнүн билимин өркүндөтүүнүн жана өзүн-өзү тарбиялоонун билгичтиктерине жана ыкмаларына ээ болуу.

3.4. Бүтүрүүчүлөрдүн билимин улантуу мүмкүнчүлүгү

1.1 Кесиптик орто билим берүүнүн 050704-Мектепке чейинки билим берүү программасын адистиги боюнча кесиптик билим берүүнүн негизги программасын өздөштүргөн бүтүрүүчү төмөнкүлөргө даяр:

- жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программаларын өздөштүрүүгө;

- ылайык келген багыттары жана адистиктери боюнча кыскартылган мөөнөттө жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программаларын өздөштүрүүгө.

3.5. Мектепке чейинки билим берүү программасы боюнча НКББПны ишке ашырууга карата талаптар.

НКББПны даярдоо адистиктерге болгон эмгек рыногунун керектөөлөрүнүн эске алуу менен тийиптүү Мамлекеттик билим берүү стандартынын негизинде иштелип чыгылды.

Окуу жай КББНПны илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиялардын жана социалдык чөйрөнү өнүгүүсүн эске алып, кесиптик орто окуу жайлары билим берүү сапатынын кепилдигин камсыз кылуу үчүн төмөндөгүлөрдө камтылган сунуш- көрсөтмөлөрдү кармануу менен жыл сайын жаңыланып турат:

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегиялардын иштемелеринде;
- билим берүү программаларын мезгил-мезгил менен рецензиялоонун мониторингдеринде;
- так макулдашылган критерийлердин негизинде студенттердин билимдеринин жана билгичтиктеринин, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларынын деңгээлин баалоонун объективдүү тартиптеринин иштемелеринде;
- бардык ишке аткарылуучу билим берүү программаларын жетиштүү ресурстар менен камсыз кылууда. аларды колдонуунун натыйжалуулугунун көзөмөлдөөдө, мунун ичинде окуп жаткандарды сурап билүү жолу менен;
- өзүнүн ишин (стратегиясын) баалоо жана башка билим берүү мекемелери менен салыштыруу үчүн макулдашылган критерийлер боюнча өзүн-өзү изилдөөнү үзгүлтүксүз жүргүзүүдө;
- коомчулукту өзүнүн изилдөөлөрүнүн жыйынтыктарды, пландары, жаңылоолору тууралуу маалымдоодо.

3.6 Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо.

Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо алардын күндөгү, аралыктык жана жыйынтыктоочу баалоону өзүнө камтыйт. Студенттердин жана бүтүрүүчүлөрдүн жекече жетишкендиктерин тийиштүү НКББПнын этаптуу жана түпкү талаптарга ылайык келгидей аттестациялоо үчүн баалоочу каражаттар фондунун типтүү тапшырмаларды, текшерүү жумуштарын, тесттерди ж.б. камтуучу, билимдерди, билгичтиктерди жана ээ болгон компетенциялардын деңгээлин баалоого мүмкүндүк берүүчү базалары түзүлөт. Баалоочу каражаттардын фондун кесиптик орто окуу жайлары иштеп чыгат жана бекитет. Бүтүрүп чыгаруучу квалификация ыйгаруучу иштердин мазмунуна, көлөмүнө жана түзүмүнө карата кесиптик орто окуу жайлары тарабынан белгиленген жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация жөнүндөгү жобого ылайык аныкталат.

3.7 Бүтүрүүчүлөрдүн социалдык - инсандык компетенцияларын калыптандыруу.

НКББПны иштеп чыгууда кесиптик орто окуу жайларынын бүтүрүүчүлөрдүн социалдык - инсандык компетенцияларын (мисалы: социалдык өз ара аракеттенүү компетенцияларын, өзүн-өзү уюпгурууну жана системалык ишмердик мүнөздөгү өз алдынча башкарууну) түзүү мүмкүнчүлүктөрү аныкталат. Аталган окуу жайда студенттер үчүн социалдык-маданий чөйрө түзүп, алардын инсандык сапаттарын калыптандырууга жана ар тараптуу өнүгүүсү үчүн зарыл шарттар түзүлөт. Окуу процессинен сырткары социалдык-тарбиялык иштер, студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүнүн, студенттик коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын ишине активдүү катышуу, студенттик илимий изилдөө иштерин өнүктүрүүгө көмөктөш болот.

3.8. Программаны ишке ашыруудагы студенттердин укук-милдеттери.

Окуу жайда НКББПсы студенттин тандоосу боюнча дисциплинанын ар бир дисциплиналар циклынын вариативдүү бөлүгүнүн үчтөн биринен кем эмес көлөмүн түзөт. Студенттин каалоосу боюнча дисциплиналарды түзүү тартибин окуу жайдын педкеңеши аныктайт.

– Студенттер каалоосу боюнча окуу дисциплиналарын өздөштүрүүгө бөлүнгөн окуу убактысынын көлөмүнүн чектеринде КББНПда белгиленген конкреттүү дисциплинаны тандап алууга укуктуу.

– КББНПны өздөштүрүүнүн натыйжалуулугун арттыруу максатында студенттер өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышууга укуктуу.

– Студенттер окуу жайдын НКББПсында алдын ала караган бардык тапшырмаларды белгиленген мөөнөттө аткарууга милдеттүү.

3.9. Студенттердин эс алуусун уюштуруу.

Студенттердин окуу жылындагы эс алуу убактысынын жалпы көлөмү 12 жумадан кем эмес болууга тийиш, анын ичинде кыш мезгилинде 2 жума, жайкысын 10 жума эс алуу каралган.

4. НКББПнын окуу процессинин мазмуну жана уюштурууну жөнгө салуучу документтер.

«Мектепке чейинки билим берүү» адистигинин типтүү окуу планы төмөндөгү укуктук-ченемдик иш кагаздардын негизинде түзүлгөн:

1. Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндөгү» мыйзамы.
2. Кыргыз Республикасынын Кесиптик орто билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарты.
3. Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министирлигинин нормативдик-методикалык документтери.
4. КРнын Уставы.

4.1 «Мектепке чейинки билим берүү» адистигинин типтүү окуу планы

«Мектепке чейинки билим берүү» адистигинин типтүү окуу планынын негизинде жумушчу окуу планы иптелип чыгылат. Студенттин окуу жүктөмүнүн максималдуу көлөмү анын аудиториялык жана аудиториядан тышкары (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрлөрүн камтуу менен жумасына 48 саат болуп белгиленет.

Жумасына аудиториялык сабактардын күндүзгү окуу формасындагы көлөмү кесиптик орто билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартын деңгээлин жана адистикти даярдоонун спецификасын эсепке алуу менен, ар бир окуу дисциплинасын үйрөнүүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 50 пайыз чектеринде мамлекеттик билим берүү стандарты аныктайт.

Сырттан окуу формасында окутуучудан сабак алуу мүмкүнчүлүгү студентке жылына 5-6 кредиттен (160 сааттан) аз эмес көлөмдө камсыз кылынуусу керек.

Окуу жылындагы эс алуу убакыттын жалпы көлөмү 7-10 жуманы түзөт, анын ичинде кыш мезгилинде 2 жумадан кем эмес эс алуу берилет.

4.2. Билим берүү процессти уюштуруунун формалары, усулдары жана каражаттары

Дисциплиналардын ар бир циклы базалык (милдеттүү түрдөгү) 80% жана вариативдик бөлүккө 20% ээ болот. Вариативдүү бөлүк базалык дисциплиналардын мазмуну менен аныкталуучу билимдерди, билгичтиктерди жана көндүмдөрдү кеңейтүүгө жана тереңдетүүгө мүмкүндүк берет. Вариативдүү бөлүктү кесиптик орто окуу жайлары

ишке ашырулуучу кесиптик билим берүү программаларынын спецификациясынын негизинде түзөт.

а) теориялык даярдоонун формалары:

- лекция;
- семинар;
- студенттердин өз алдынча иши;
- консультация;

б) практикалык даярдоонун формалары:

- практическалык сабак;
- лаборатордук иш;
- педагогическалык практика;
- курстук иш;
- окуу-изилөө иштер;
- бүтүрүүчү квалификациялык иши.

Компетентүүлүк мамилени калыптандыруу максатында окутуу процессте активдүү жана интерактивдүү усулдар колдонуулат. Төмөнкү усулдар активдүү колдонулат: - илгерилетилген лекция;

- практика;
- лаборатория;
- интерактивдүү стратегиялар;
- иштиктүү жана ролдук оюндар;
- проблемалуу усул;
- долборлоо усулу;
- суроо-жооп;
- демонстрациялоо жана иллюстрациялоо.

4.3. Теориялык даярдыкты камсыз кылуу үчүн окутуунун формаларын жана каражаттарын колдонууга сунуштар

Лекция. Лекциянын ар түрдүү түрлөрүн пайдаланса болот: киришүү, , мотивациондук (дисциплинага кызыгууну артыручу), даярдоо (татаал материалды кабыл алууга даярдоо), интеграцияланган (берилген жалпы материалдын теориялык анализ берген), багыт берүүчү (өз алдынча иштерди аткарууга керек болгон булактарга багытталган). Лекциялык материалдын мазмуну жана структурасы студенттердин талап кылынган компетенцияларын калыптандырууга багыт алуу керек жана көзөмөл жана баалоо системасына дал келүү керек.

Семинар. Бул форма лекцияда берилген теориялык материалды активдүү талкуунун негизинде студенттердин чыгармачылык иштерди активдештирүүгө багытталган. Гуманитардык, социалдык, экономикалык, математикалык жана табигый дисциплиналарды өздөштүрүүдө сунушталат.

4.4. Студенттердин өз алдынча аудитордук жана аудитордук эмес иши.

Студенттердин өз алдынча иши китепкананын окуу залында, окуу кабинеттерде жана лабораторияларда, компьютердик класстарда жана үй шартта жүргүзүлөт. Окутуучулар тарабынан студенттерге консультациялар жана жардам көрсөтүлөт. Өз алдынча иш китептер, окуу-методикалык пособиялар, лекциялардын конспектиери менен окууметодикалык жана маалыматтык жактан камсыздалыш керек.

4.5 Студенттердин практикалык даярдыкта колдонулуучу окутуунун формалар жана каражаттар боюнча сунуштар.

Практикалык сабак. Теориялык материалды практика жүзүндө өздөштүрүү жана бышыктоо. Кесиптик циклдын базалак жана профильдик дисциплиналарды өздөштүрүүдө колдонулат

Лаборатордук иштин негизинде окутулуп жаткан дисциплинанын материалын практикалык жактан үйрөнүү жана эксперименталдык иштерди жүргүзүү. Бардык циклдагы теориялык дисциплиналарды өздөштүрүүдө колдонулат.

Окуу-таанышуу жана педагогикалык практика – Практиканын түрү НББП аныкталат. Т.Бекболотов атындагы Аксы колледжинин практиканын максатын, милдеттерин жана отчеттуулугун практиканын түрү боюнча аныктайт.

Курстук ишти аткаруунун негизинде студенттер билим берүү программанын же дисциплинанын бир бөлүгүн өздөштүрүшөт. Кесиптик циклдын базалак жана вариативдүү бөлүгүнүн дисциплиналарын өздөштүрүүдө колдонууга сунушталат.

5. НББП ишке ашырууда билим берүү процессти мазмунун жана окуу процессти уюштурууну аныктоочу документтер

3.02.2004.-ж. КР өкмөтүнүн № 53 буйругу менен бекитилген КР кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү мекемеси жөнүндө жобого жана МББС ылайык студенттерди даярдоодо окуу ишмердүүлүктүн негизги түрлөрү окуу пландарда жана программаларда аныкталат. Окутуунун узактыгы, окуу жылдын башталышы жана аякташы, студенттердин жумалык жуктөмү, экзамендик сессиянын жана каникулдардын убактысы, практиканын түрөрү МББС негизинде окуу пландарда аныкталат..

5.1. Календардык окуу графиги

“Мектепке чейинки билим берүү” адистигинин НББП курс боюнча ишке ашыруу (теориялык окутуу, практика, аралык жана жыйынтыктоочу аттестация, каникулдар) базалак жана жумушчу окуу пландарда көрсөтүлөт.

5.2. Окуу планы

“Мектепке чейинки билим берүү” адистигинин НББП базалак жана жумушчу окуу пландар иштегилип чыккан. Окуу пландарда компетентүүлүктөрдү калыптандыруучу циклдардын (дисциплиналардын, практикалардын) логикалык удалаштыгы көрсөтүлгөн.

5.6. Жумушчу окуу планы

Жумушчу окуу планда ар бир дисциплинанын, модульдун эмгек сыйымдуулугу академиялык сааттар жана зачеттук бирдиктер менен көрсөтүлгөн.

5.7. НББП компетенциялардын картасы.

Компетенциялардын картасы компетенциянын мазмунунун компоненттери жөнүндө маалымат берет жана аны өздөштүрүүнүн денгээлдерин аныктайт. Ошону менен бирге компетенцияны калыптандыруунун технологияларын камтыйт (лекция, семинар ж.б.). Компетенциялардын картасынын негизинде компетенциянын паспорту түзүлөт. Ал компетенциянын маңызын ачат жана компетенциянын жалпы билим берүүнүн натыйжаларында ордун жана маанисин аныктайт.

5.8. Практикалардын аннотациялары

Окуу-таанышуу, педагогикалык, мамлекеттик практикалардын аннотациялары

Практика НББПтын милдеттүү бөлүгү болуп, окутуунун практикага багытталган болуусун камсыз кылуучу окуу иштеринин түрү болуп саналат. ББНП ишке ашыруу үчүн төмөнкүдөй практиканын түрлөрү уюштурулат:

окуу-таанышуу практикасы (2 жума);

- өндүрүштүк (педагогикалык) практикасы (4 жума);
- мамлекеттик (дипломдук) практика (6 жума).

Окуу-үйрөнчүк практика окутуу-тарбиялоо процессинин курамында каралып, келечектеги педагогикалык адистерди даярдоодо жана аларда педагогикалык көндүмдөрдү жаратат. Окуу-үйрөнчүк практика балдар бакчаларында башканча айтканда чыныгы балдар чөйрөсүндө уюштурулат.

Окуу- таанышуу практиксынын максаты:

- практика профессионал адистерди даярдоо процессинде чоң мааниге ээ болуу менен, төмөнкү орчундуу проблемаларды чечүүгө багытталат:
- студенттер алгачкы адистик ишмердүүлүктөр менен таанышып, кесиптик билим, билгичтик, көндүмдөрдү калыптандырат;
- кесипке жана ишмердүүлүккө болгон мамилесин, жөндөмүн жана кызыгуусун арттырат;
- билим, билгичтик көндүмдөрүнүн жогорку сапатын камсыз кылат;
- студент-практикант, балдар менен болгон педагогикалык мамилеге жетишет; - балдар менен сүйлөөгө, аларга кызыктуу ыр, жомокторун айтып берүүгө үйрөнүү; - педагогикалык кесиптин алгачкы көндүмдөрүн аткарууга жетишүү.

Милдеттери:

Мектепке чейинки мекмелерде практика өтө учурунда студент төмөнкүлөрдү аткарышы зарыл.

-жогоруда көрсөтүлгөн профессионалдык педагогикалык ишмердүүлүк боюнча практикалык опыт алуу;

-берилген тапшырмалар боюнча бардык жумуштарды аткаруу;

-көрсөтүлгөн талаптарга ылайык практиканын отчетун түзүү;

-эмгек кодекси боюнча ички тартипти сактоо;

-эмгекти коргоо боюнча талаптарды жана жумуш күнүнүн тартибин сактоо;

-жогоруда көрсөтүлгөн профессионалдык педагогикалык иш көндүмдөрү боюнча практикалык опыт алуу;

-күндөлүк толтуруу;

-практиканын аягында коюлган талаптар боюнча өз убагында отчет жазуу, тапшыруу;

Өндүрүштүк (педагогикалык) практика

Максаты:

-компетенттүү адистерди профессионалдык деңгээлде даярдоо;

-студенттерде мектепке чейинки билим берүү уюмдарындагы тарбиячыларынын окуу-тарбия ишмердүүлүктөрү жөнүндө профессионалдык билимдердин системасын калыптандыруу;

-студенттерди тарбиячы кызматтарын аткарууга, балдар менен түрдүү окуу-тарбия иштерин жүргүзүүгө даярдоо;

-педагогикалык практика учурунда студент окуу жайында алган теориялык

билимдерин тереңдетүү жана бышыктоо, аларды практикада колдоно билүү;

-тарбиячы катары кызматтарды аткарууну үйрөнүү; -

кесипке байланыштуу ык-машыгууларга ээ болуу;

Милдеттери:

Окуу-тарбиялык процессин ийгиликтүү алып алып барууга зарыл болгон профессионалдык көндүмдөрдүн (балдардын акыл сапаттарын өстүрүү, ой жүгүртүүсүн, кабыл алуусун, кеп ишмердүүлүгүн өнүктүрүү, өз алдынчалуулугун өнүктүрүү, алардагы шык, жөндөм, таланттардын өнүгүшүнө өбөлгө түзүү, эмгек мамилесин, жөндөмүн жана кызыгуусун артыруу, курактык өзгөчөлүгүнө жараша билим, билгичтик көндүмдөрүнүн жогорку сапатын камсыз кылуу ж.б) калыптандыруу;

- өз билимин өркүндөтүү жана профессионалдык шык, көндүмдөрүн өнүктүрүү муктаждыгын пайда кылуу;

-педагогикалык чыгармачыл ишмердүүлүк тажрыйбасын жана педагогикалык процесске изилдөө мамилесин калыптандыруу;

-өзүнүн адистигине жана анын туура тандалгандыгына ишенимди пайда кылуу жана тарбиялоо;

-окутуну жана тарбиялоону дидактика илиминин бүгүнкү жетишкендиктерине негиздеп, уюштура билүү;

-окуу процессинин туура уюштурулушун, педагогика илиминин мыйзам ченемдүүлүктөрүн аң сезимдүү өздөштүрүлүшү, психологиялык-педагогикалык терминдерди, улуу педагогдордун залкар ойлорун, а та-бабаларын бай тарыхын жана маданий мурастарын

, балдарга мээербандык менен мамиле жасоо идеяларын терең өздөштүрүү; -билим берүү мекемелеринде балдарды тарбиялоо маселелерин чечүүгө көмөктөшүү.

Мамлекеттик же диплом алдындагы практика

Максаттары:

- адистерди профессионалдык деңгээлде даярдоо;
- практиканттарда мектепке чейинки билим берүү уюмдарынын тарбиячыларынын окуу тарбия ишмердүүлүктөрү жөнүндө кесиптик билимдердин системасын калыптандыруу;
- практиканттарды окуу-тарбия иштери боюнча тарбиячынын милдеттерин аткарууга балдар менен түрдүү иш аракеттерди жасоого даярдоо;
- мамлекеттик практика учурунда практикант окуу жайында ээ болгон теориялык билимдерин тереңдетүү жана бышыктоо, аларды практикада колдоно билүү;
- балдардын активдүүлүгүн уюштуруу менен сабакты жана сабактан сырткаркы иштерди жүргүзүүнү уюштуруу;
- тарбиячынын милдетин аткарууну үйрөнүү жана башка ык-машыгууларга ээ болот.

Милдеттери:

-окуу-тарбиялык процессти ийгиликтүү алып барат;

-өз кесибин өркүндөтүү жана профессионалдык шык, көндүмдөрүн өнүктүрөт; - педагогикалык чыгармачыл ишмердүүлүк тажрыйбасын педагогикалык процесске изилдөө мамилеси калыптанат;

-тарбиячылык адистикке жана анын туура тандалганына ишенимди пайда кылуу жана тарбиялоо;

-теориялык билимдерин практика жүзүндө айкалыштыра алат;

-практикант өз алдынча сабак өтүүгө жетишет

Практикада студенттер ээ болуучу компетенциялар

Жалпы-маданий компетенциялар:

- өз калоосу менен кабыл алышы ,сабырдуулугу, кубаттуулугу, тырышчактыгы, аракетчилдиги ,чыгармачылык менен мамиле кылуусу калыптанат;
- ар кандай окуяларга жана процесстерге сын көз менен карап, проблеманы чечүү жана коммуникативдик көндүмдөргө ээ болуу үчүн аракеттенүүсү артат;
- балдарды багып жана тарбиялоодо балдарды табиячыларды бирдиктүү бир бүтүндүк катары карап , өз ишенимдүүлүгүнүн өнүгүшү үчүн башка тараптар менен мамиле түзө алуу керек экендигин билет;
- практиканын жүрүшүндө ийрим же башка иштерге катышып,активдүү позицияны элөө;
- тарбиячынын этикасына шайкеш келүү ,ага карата мамиле кылууга ээ болот ;
- мекеменин социалдык-экономикалык чөйрөсүнүн өзгөчөлүгүнө ыңгайлашат;
- чөйрөнүн мүмкүнчүлүктөрүнөн пайдалануу ,жамааттын ар мүчөсү менен мамилелешүүгө далалатанат;
- үй-бүлөнү таануу, ага тиешелүү түрдүү иш аракеттерди уюштуруп, балдардын өнүгүүсүнө жана ийгилигине салым кошуу үчүн бирдикте иштөөгө чакыруу,пландарды түзүү;
- уюшулган түрдүү тарбиялык иштерге ата-энелерди да тартууга жетишет;

Атайын-кесиптик компетенциялар :

- кесиптик таанып-билүү жөндөмдүүлүктөрүнө ээ болушат;
- балдарын психологиялык ,физиологиялык өзгөчөлүктөрүнө ылайык өтүлүп жаткан сабакка кызыкчылыгын ойготуунун жана өнүктүрүүнү билет;
- балдардын курактык жаш өзгөчөлүктөрүн андайт;
- практика учурунда тарбиячы тарабынан аткарылуучу ишмердүүлүктөр жатында жаны маалыматтарга, жетишкендиктерге ээ болушат;
- кесиптик мааниге ээ сапаттарды студенттер өздөрүнө калыптандырат ;
- сабактарды пландаштырып , сабактын план-конспектисин иштеп чыгат;
- балдардын кызыгуусун жана өнүгүүсүн камсыздаган окутуу-тарбиялоонун, натыйжалуу ыкмаларын жана каражаттарын өз алдынча тандап , колдоно алат;
- сабакта пайдалануучу методикалык адабияттар , окуу куралдар , көрсөтмө жана техникалык каражаттарын колдонууну өздөштүрөт;
- тарбиячынын ишине байкоо жүргүзүү, аны тандоо жана пландаштыруу көндүмдөргө ээ болот;
- балдар менен түрдүү тарбиялык иштерди уюштуруу жолдорун үйрөнөт.

Күтүлүүчү натыйжа:

- педагогикалык кесиптин баалуулугун билүү менен тарбиячынын иш аракетин өз алдынча аткарууга жетишет
- стандарттын негизинде түзүлүүчү календардык тематикалык жана күндөлүк планды жаза алат
- тарбиячыга тиешелүү иш кагаздарын өз алдынча түзө алат
- тарбиячыга жана балдарга тиешелүү партфолиону түзө алат

- тиешелүү жерлерге маркировкаларды даярдапжасоону уюштура алат
- коңул ачуу кечелерин өз алдынча уюштурат жана сабактарды өтөт
- мектепке чейинки билим берүү уюмдарындагы жалпы жамаат ата-энелер менен мамилешет жана карым катнаш жасай алат.

6. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияга коюлган талаптар.

6.1. Жалпы талаптар

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияга коюлган талаптар 29.05. 2012-ж. КР өкмөтүнүн № 346 токтомуна “Кыргыз Республикасынын жогорку жана кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү уюмдарынын иш-аракеттерин жөнгө салуучу ченемдик укуктук актыларды бекитүү жөнүндө” жана «Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация жөнүндө жобого», ылайык аныкталган:

1. КОББ НББП өздөштүрүү Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация менен аяктайт.
2. “Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация жөнүндө жобо” билим берүүнүн бардык формалар боюнча бүтүрүүчүлөргө колдонулат.
3. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациянын максаты бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик милдеттерди аткарууга даярдыгынын денгээлин жана кесиптик орто билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына туура келгендигин аныктоо.
4. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияга адистик боюнча КОББ МББС негизинде түзүлгөн НББП толук көлөмдө өздөштүргөн студенттер киргизилет. Эгерде бүтүрүүчү жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациянын бардык жыйынтыктоочу аттестациялык текшерүүлөрдөн өтсө ага кесиптик квалификация ыйгарылат жана кесиптик орто билим берүү жөнүндө мамлекеттик үлгүдөгү диплом берилет. Жыйынтыктоочу аттестациялык текшерүүлөрдүн түрлөрү:

- Кыргызстандын тарыхы боюнча мамлекеттик экзамен
- адистик боюнча мамлекеттик экзамен;
- дисциплиналар аралык экзамен.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация бүтүрүүчү квалификациялык ишти коргоону же дисциплиналар аралык экзаменди тапшырууну өз ичине камтыйт. Бүтүрүүчү квалификациялык ишине коюлган талаптарды, көлөмүн, мазмунун жана мамлекеттик экзамендерге коюлган талаптары Б.Осмонов атындагы ЖАМУ тарабынан аныкталат.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияны өткөрүүнүн тартиби.

1. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияны өткөрүүнүн тартиби Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Жобосуна ылайык окутуунун программасы тарабынан иштелип чыгат. Бул жөнүндө маалымат студенттерди, окутуунун формасына карабай, жарым жыл мунун жеткирилет.. Студенттер мамлекеттик экзамендердин программалары менен камсыз кылуусу зарыл жана керектүү консультациялар уюштурулат.

2. Бүтүрүүчү квалификациялык ишти коргоо мамлекеттик аттестациялык комиссиянын ачык отурумунда, комиссиянын үчтөн эки бөлүмүнүн катышуусу менен жүргүзүлөт. Мамлекеттик экзамендерди кабыл алуунун тартиби Б.Осмонов атындагы ЖАМУ тарабынан аныкталат..

Аттестациялык текшерүүнүн бардык түрлөрү, жыйынтыктоочу мамлекеттик кошо, “эң жакшы”, “жакшы”, “канааттандыраарлык”, “канааттандыраарлык эмес” баалар менен бааланат жана ошол эле күнү ,протоколдордк толтургандан кийин студенттерге жеткирилет. Комиссия койгон бааны өзгөртүүгө мүмкүн эмес.

6.2. Бутуруучу квалификациялык ишке коюлган талаптар

Бутуруучу квалификациялык ишке коюлган талаптар Кыргыз Республиканын кесиптик орто окуужайларда өткөрүлүүчү жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияны жүргүзүү жөнүндөгү жобого, КР Билим берүү жөнүндө мыйзамга, “Мектепке чейинки билим берүү” адистигинин КОББ МББС ылайык БАК тарабынан иштелип чыгат

Бүтүрүү квалификациялык иштердин тематикасы БАКтын “Мектепке чейинки жана технологиялык билим берүү” бөлүмү тарабынан иштелип, Б.Осмонов атындагы Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун ректору тарабынан бекитилет. Студенттер өз каалоосу менен теманы тандайт же өзүнүн темасын сунуш кылат. Бутуруучу квалификациялык ишти даярдоо үчүн студентке жетекчи дайындалат.

Бутуруучу квалификациялык иш теориялык билим алганда даярдаган курстук иштин негизинде аткарылат.

Бутуруучу квалификациялык ишти аткаруунун шарттары жана убактысы жобого жана окуу графигине жараша коюлат.

Бутуруучу квалификациялык ишти коргоого КОББ НББП толугу менен өздөштүргөн , башка мамлекеттик экзамендерди ийгиликтүү тапшырган бүтүрүүчүлөр киргизилет. Мамлекеттик экзамендерди кайра тапшыруу жана квалификациялык ишти кайрадан коргоого жол берилбейт

6.3. “Мектепке чейинки билим берүү” адистиги боюнча дисциплиналар аралык мамлекеттик экзамен.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация өзүнүн максаты катары бүтүрүүчүлөрдүн профессионалдык компетенттуулуктун деңгээлин аныктоо болуп саналат жана мамлекеттик экзамен аркылуу жүргүзүлөт. Экзамендердин программасы психолого-педагогикалык билимдердин, предмет боюнча билимдердин жана методикалык билимдердин интеграциясынан тузот. Экзамендин концепциясы компетенттуулук мамиленин негизинде аныкталат. Экзамендик материалдардын мазмуну студенттин кесиптик профессионалдык маселелерди чечүүгө даяр экендигин текшерүүгө багытталат.

Адистик боюнча мамлекеттик экзамендер оозеки формада жүргүзүлүп теориялык (инвариативдик) жана практикалык (вариативдик) бөлүктөрүн өз ичине камтыйт.

Теориялык бөлүк бүтүрүүчүлөрдүн билимдеринин системалуулугун, негизги түшүнүктөрдүн, окутуунун усулдардын , каражаттардын кабыл алуунун деңгээлин, текшерүүгө багытталган. Практикалык бөлүгү студенттерге алган билимдерди конкреттүү ситуацияларда пайдаланууну көрсөтүүгө мүмкүнчүлүк берет.

Экзамендик суроолор жыйынтыктоочу аттестациянын программанын негизинде түзүлүп жана студенттерге өздөрүнүн билимдерин жана профессионалдык компетенттуулуктү көрсөтүүгө мүмкүнчүлүк берет.

Экзамен учурунда студенттерге нормативдик документтер, ОМК элементтери менен (окуу программалар, окуу китептер ж.б.), өзүнүн портфолиосу менен пайдаланууга уруксат берилет.